

Návrh na presun agendy spojenej so svetovými výstavami EXPO

Svetová výstava EXPO je medzinárodná výstava priemyslu a kultúry jednotlivých krajín, ktorej oficiálnym usporiadateľom je Bureau of International Expositions (BIE). Cieľom týchto výstav je vzdelávať verejnosť, podporovať pokrok a posilňovať spoluprácu. Majú rôzne témy a prispievajú k globálnym diskusiám a spolupráci. Sú to najväčšie stretnutia na svete, kde sa stretávajú krajiny, súkromný sektor, občianska spoločnosť a verejnosť okolo interaktívnych výstav, živých predstavení, workshopov, konferencií a ďalších aktivít.

BIE je medzinárodná organizácia, ktorá reguluje a dohliada na svetové výstavy od roku 1931. Vznikla 22. novembra 1928 v Paríži na základe zmluvy o medzinárodných výstavách (Convention Relating to International Exhibitions) s cieľom dohliadať na kalendár svetových výstav, výber organizátorskej krajiny výstavy a vytvorenie relačného rámca v rámci ktorého môžu organizátori EXPO a účastníci spoločne pracovať v lepších podmienkach. BIE má 169 členov vrátane SR. Jeho zasadnutí sa za SR zúčastňuje zástupca Ministerstva hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“). Členský príspevok do BIE je rozpočtovaný na medzirezortnom podprograme v gescii Ministerstva zahraničných vecí SR 09704 Príspevky SR do medzinárodných organizácií. Na rok 2024 bol príspevok SR v sume 19 200 eur uhradený MH SR vo februári 2024. V rovnakej výške je príspevok zahrnutý aj v schválenom rozpočte kapitoly MH SR na roky 2024 až 2026 a bude predmetom delimitácie výdavkov kapitoly MH SR na kapitolu Ministerstva cestovného ruchu a športu SR roky 2025 a 2026 (ďalej len „MCRaŠ SR“).

Slovensko sa od svojho vzniku v roku 1993 zúčastnilo 8 svetových výstav: 1993 EXPO Taejon (Kórea), 1998 EXPO Lisabon (Portugalsko), 2000 EXPO Hannover (Nemecko), 2008 EXPO Zaragoza (Španielsko), 2010 EXPO Šanghaj (Čína), 2015 EXPO Miláno (Taliansko), 2017 Astana (Kazachstan) a 2020 Dubaj (Spojené arabské emiráty). V súčasnosti MH SR realizuje kroky na úspešnú účasť SR na svetovej výstave EXPO 2025 Osaka, ktorá sa bude konať od 13. apríla 2025 do 13. októbra 2025 v Japonsku.

I. Vyhodnotenie doterajších aktivít EXPO 2025 OSAKA

Oficiálnu účasť Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka schválila vláda SR uznesením č. 618 z 5. októbra 2022 a uznesením vlády SR č. 652 z 19. októbra 2022 vymenovala generálnu komisárku expozície Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka pani Ivanu Vala Magátovú s účinnosťou od 1. januára 2023.

Zmluva o účasti Slovenskej republiky na svetovej výstave Expo 2025 Osaka bola podpísaná 10. apríla 2023 a bol v nej SR pridelený pozemok na výstavbu samostatného pavilónu typu A s registračným číslom A30. Dňa 17. marca 2023 MH SR vyhlásilo súťaž návrhov „Architektonický návrh slovenskej expozície na svetovej výstave EXPO 2025 OSAKA“ s lehotou predloženia súťažných návrhov do 25. apríla 2023. Vyhodnotenie predložených súťažných návrhov sa uskutočnilo 22. mája 2023 a zmluva s víťazným uchádzačom bola uzatvorená 22. augusta 2023. Na základe zmluvy víťazný uchádzač odovzdal projektovú dokumentáciu v novembri 2023.

MH SR 6. októbra 2023 vyhlásilo zákazku s nízkou hodnotou na návrh oficiálneho loga a design manuálu pre SR na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka. Zákazka bola vyhodnotená 23. októbra 2023 a odovzdaná 10. novembra 2023.

Následne verejný obstarávateľ (MH SR) vyhlásil nadlimitnú zákazku postupom verejnej súťaže s názvom „Výstavba a demontáž slovenského pavilónu na svetovej výstave EXPO 2025 OSAKA“. Predpokladaná hodnota zákazky bola stanovená vo výške 4,15 mil. eur.

Do ukončenia súťaže vo februári 2024 bol predložený jeden súťažný návrh v celkovej výške cca 8,2 mil. eur.

Ďalej MH SR zaslalo japonskej asociácii zodpovednej za EXPO žiadosť o termín Národného dňa Slovenskej republiky na úrovni prezidenta SR na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka. Národný deň SR bol potvrdený na 10. septembra 2025 ku Dňu ústavy SR.

Finančné prostriedky (rozpočet) EXPO 2025 Osaka v sume 18 086 580 eur sú rozpočtované v rámci podprogramu 07L04 Podpora programov rezortu MH SR, funkčná klasifikácia 01.1.3. Zahraničné vzťahy. Výdavky sú rozložené na štyri rozpočtové roky. Bežné výdavky sú určené na mzdy, poistné do poisťovní, dohody, cestovné náhrady, vnútorné práce, design pavilónu, prevádzku pavilónu, reprezentačné výdavky, kultúrne podujatia atď. Kapitálové výdavky sú určené na projektovú dokumentáciu, samotnú stavbu a po ukončení výstavy na demontáž pavilónu.

V roku 2023 boli vyčerpané výdavky v sume 919 465,35 eur, v roku 2024 výdavky v sume 717 529,75 eur (stav k 25. 4. 2024). Kvantifikácia výdavkov na roky 2024 – 2026 bude súčasťou delimitačného protokolu. Výdavky na rok 2024 budú rozpočtovým opatrením Ministerstva financií SR viazané v prospech kapitoly MCRaŠ SR. Výdavky na roky 2025 a 2026 budú Ministerstvom financií SR zapracované do limitov výdavkov kapitoly MCRaŠ SR pri príprave návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027 (na ťarchu výdavkov kapitoly MH SR).

Rozpočet a čerpanie za roky 2023 a 2024 obsahuje nasledovná tabuľka (v eur):

EXPO Osaka (podprogram 07L04)		ROK 2023			ROK 2024			
EK		Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie k 31.12.2023	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie k 25.4.2024	Zostatok*
610	mzdy	0,00	106 200,00	98 560,01	159 782,00	159 782,00	21 000,00	138 782,00
620	poistné do poisťovní	0,00	54 917,00	41 215,90	72 282,00	72 282,00	9 719,23	62 562,77
630	tovary a služby	0,00	144 883,00	74 553,24	1 332 766,00	1 324 266,00	7 601,12	1 316 664,88
640	bežné transfery	0,00	4 000,00	1 336,20	0,00	8 500,00	369,40	8 130,60
600	bežné výdavky spolu	0,00	310 000,00	215 665,35	1 564 830,00	1 564 830,00	38 689,75	1 526 140,25
700	kapitálové výdavky (zdroj 111)	0,00	703 800,00	703 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00
700	kapitálové výdavky (zdroj 131N)**	0,00	0,00	0,00	0,00	5 740 050,00	678 840,00	5 061 210,00
VÝDAVKY SPOLU		0,00	1 013 800,00	919 465,35	1 564 830,00	7 304 880,00	717 529,75	6 587 350,25

* bez obľíg

II. Návrh na zmenu uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 618 z 5. októbra 2022

Číslo uznesenia/zo dňa:	č. 618 z 5. októbra 2022
Názov uznesenia:	k návrhu oficiálnej účasti Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka
Predkladateľ:	minister hospodárstva
Číslo bodu:	A.1
Pôvodné znenie bodu:	návrh oficiálnej účasti Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka formou národnej expozície v podobe 2-podlažného pavilónu na ploche s výmerou 1 200 m ²
Nové znenie bodu:	návrh oficiálnej účasti Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka formou zdieľaného pavilónu (prenájom)

Odôvodnenie zmeny:

V čase prijatia uznesenia vlády SR č. 618 z 5. októbra 2022 bola ako najvýhodnejšia alternatíva schválená účasť SR na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka formou národnej expozície v podobe 2-podlažného pavilónu vybudovaného vo vlastnej réžii na výstavnej ploche s rozlohou 1 200 m². Prenájom v tom čase nebol možný. V súčasnosti je možné konštatovať, že SR nemá priamy vplyv na získanie potrebnej technickej podpory na vybudovanie vlastného pavilónu v požadovanom časovom intervale, pretože by sa mnohé stavebné materiály museli dovieŕ z iných krajín, z Ázie alebo Európy. Dôvodom je nedostatok stavebných firiem na japonskom trhu, nedostatok pracovnej sily a potrebnej stavebnej techniky, ktorá bola presunutá do iných regiónov v súvislosti s neočakávanou prírodnou katastrofou (zemetrasenie). V neposlednom rade je potrebné akcentovať aj vysokú infláciu, ktorá sa prejavuje zvýšenými cenami stavebných materiálov na japonskom trhu. Všetky tieto skutočnosti by mali značný vplyv na financovanie pavilónu, čo sa prejavilo pri predložení súťažného návrhu, ktorý predstavoval takmer dvojnásobné navýšenie ceny oproti predpokladanej hodnote vyhlásenej nadlimitnej zákazky „Výstavba a demontáž slovenského pavilónu na svetovej výstave EXPO 2025 OSAKA“. Na základe vyššie uvedeného SR navrhuje, aby sa využil tzv. zdieľaný pavilón (typ C). Pre SR to bude znamenať, že si od organizátora prenajme časť priestoru/pavilónu, v ktorom si zriadi vlastnú expozíciu. Náklady na prenájom pavilónu typu C s plochou 80 m² predstavujú cca 1 mil. eur, čím by sa podstatne ušetrili finančné zdroje na stavbu vlastného pavilónu typu A, kde bola predložená jedna súťažná ponuka vo výške 8,2 mil. eur.

Číslo úlohy:	C.3
Pôvodný gestor úlohy:	minister hospodárstva
Nový gestor úlohy:	minister cestovného ruchu a športu
Znenie úlohy:	predložiť na rokovanie vlády Záverečnú správu o účasti Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka
Termín úlohy:	do 31. januára 2026
Číslo bodu:	D.1
Pôvodný gestor bodu:	minister hospodárstva
Nový gestor bodu:	minister cestovného ruchu a športu
Znenie úlohy:	zabezpečiť realizáciu účasti Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka

Odôvodnenie zmeny:

Uznesením vlády SR č. 618 z 5. októbra 2022 k návrhu oficiálnej účasti Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka bol minister hospodárstva SR poverený zabezpečiť realizáciu účasti Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka. V tejto

súvislosti mu bolo v bode C.1 uložené predložiť na rokovanie vlády návrh na vymenovanie generálneho komisára slovenskej expozície na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka – táto úloha bola splnená uznesením vlády SR č. 652 z 19. októbra 2022, ktorým bola do funkcie generálnej komisárky expozície Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka dňom 1. januára 2023 menovaná Ivana Vala Magátová.

Ďalej bolo ministrom hospodárstva SR uložené uskutočniť verejné obstarávanie na výber realizátora slovenskej expozície na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka v termíne do 30. júna 2024 (bod C.2 uznesenia vlády SR č. 618 z 5. októbra 2022) – úloha je aktuálne v procese.

Bodom C.3 uznesenia vlády SR č. 618 z 5. októbra 2022 bolo ministrom hospodárstva SR uložené predložiť na rokovanie vlády Záverečnú správu o účasti Slovenskej republiky na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka v termíne do 31. januára 2026. Z dôvodu presunu kompetencií je úloha navrhnutá na zmenu gestora z MH SR na MCRAŠ SR.

Návrh na zmenu gestora úlohy v bode C.3 a gestora bodu D.1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 618 z 5. októbra 2022 sa predkladá v súvislosti so vznikom MCRAŠ SR od 1. februára 2024, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy o. i. pre cestovný ruch, rozvoj, propagáciu a prezentáciu produktov cestovného ruchu na Slovensku a v zahraničí čo je i hlavným cieľom účasti SR na Svetovej výstave EXPO 2025 Osaka – zvýšiť povedomie o atraktivite SR prostredníctvom svojej národnej prezentácie na geograficky vzdialenom trhu Japonska a z dlhodobého hľadiska prispieť k rozvoju bilaterálnych slovensko-japonských vzťahov.